

Maria Björkman
Tel: 010-698 14 47
maria.bjorkman
@naturvardsverket.se

BESLUT
2017-11-16 Ärendenr:
NV-03609-17

Beslut om godkännande av arten *Steinernema carpocapsae* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige

Beslut

Steinernema carpocapsae Weiser (Rhabditida: Steinernematidae) godkänns för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige.

Villkor för godkännandet

Godkännandet gäller till och med den 31 december 2022.

Bakgrund

Biologiska bekämpningsmedel innehållande nematoder, insekter eller spindeldjur prövades tidigare av Kemikalieinspektionen som gav godkännande till enskilda produkter. Sedan den 1 juli 2016 prövar Naturvårdsverket nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel, och ett godkännande gäller istället arten *Steinernema carpocapsae* är en av de arter som redan använts som bekämpningsmedel i Sverige, då den ingår i en eller flera produkter som godkänts av Kemikalieinspektionen. För att kunna fortsätta användas i Sverige, efter att nu gällande produktgodkännande eller -godkännanden från Kemikalieinspektionen löper ut, måste arten godkännas av Naturvårdsverket.

Arten finns upptagen på Växtskyddsorganisationen för Europa och medelhavsländernas (EPPO) förteckning över biologiska bekämpningsmedel med omfattande användning i EPPO-regionen, PM 6/3, bilaga 1 ("EPPO-listan").

Skäl

Juridiska förutsättningar för godkännande

För att en nematod, insekt eller ett spindeldjur ska få ingå i ett bekämpningsmedel som förs in till Sverige från ett land utanför Europeiska

unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet, släppas ut på marknaden, eller användas, måste arten först vara godkända enligt förordning (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel.

En art får godkännas endast om den är godtagbara från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till påverkan på den biologiska mångfalden, och den inte är att betrakta som en invasiv främmande art av unionsbetydelse¹.

Beslut om godkännande fattas av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket prövar självmant om nematoder, insekter och spindeldjur som angetts på EPPO-listan kan godkännas. Naturvårdsverket prövar också ansökningar om att godkänna en nematod, insekt eller ett spindeldjur som bekämpningsmedel.

Ett godkännande får förenas med de villkor i fråga om användning eller andra omständigheter som behövs från hälso- eller miljöskyddssynpunkt.

Innan Naturvårdsverket beslutar om en art ska godkännas eller inte, ska Naturvårdsverket höra Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk.

Naturvårdsverkets bedömning

Steinernema carpocapsae (Nematoda – rundmaskar) är en jordlevande entomopatogen nematod. Arten lever i symbios med bakterien *Xenorhabdus nematophila* och är beroende av denna för att effektivt döda målorganismen och för att kunna fullfölja sin livscykel. *Steinernema carpocapsae* har varit godkänd som bekämpningsmedel sedan år 2000 i Sverige och är idag godkänd för användning mot skadeinsekter i växthusodlingar, plantskolor, skogsplanteringar, fruktodlingar (fruktträd), gräsmattor på friland och i hemträdgårdar. Arten saluförs för används bl.a. mot öronvivel, trädgårdsollon och pingborrar, harkrankar, morotsflugor, trips, äpplevecklare och myror. Arten har en global utbredning. Den är särskilt förekommande i tempererat klimat, men ovanlig i norra och centrala Europa. Det finns inga uppgifter om fynd i Sverige, men arten anses etablerad i Norge. Förekomst och utbredning beträffande nematoder i Sverige är ofullständig, och om *S. carpocapsae* är etablerad är utbredningen sannolikt begränsad då arten är känslig för frysning. I laborietester har ett stort antal möjliga evertebrata värdar för *S. carpocapsae* identifierats. Mycket tyder dock på att nematoder har ett begränsat värdspektrum i naturliga system. *Steinernema carpocapsae* har begränsad spridningsförmåga i jorden. Arten är en s.k. ”ambusher” som väntar in sina byten. En begränsad användning av *S. carpocapsae* som bekämpningsmedel har sannolikt endast lokal och övergående påverkan på andra ryggradslösa arter än målorganismen. Vid applicering dör de flesta individer ut relativt snabbt, men s.k. infektiwa juveniler kan dock leva kvar i jorden, möjligen i ett par år. Det är sannolikt främst de icke mål-organismer som tillbringar något utvecklingsstadium i jorden som påverkas vid användning av arten som bekämpningsmedel, men påverkan på andra arter kan inte uteslutas. Risk för kontaminering i form av andra arter som kan utgöra en risk från hälso-

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

och miljöskyddssynpunkt vid införsel av nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel måste alltid beaktas.

Steinernema carpocapsae är inte upptagen på förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Mot bakgrund av att arten använts som bekämpningsmedel i Sverige utan rapporterade problem sedan 2000, godkänns *Steinernema carpocapsae* som biologisk bekämpningsmedel i Sverige. Arten har inte påträffats i Sverige, vilket man tidigare trodde. Det är dock möjligt att arten finns etablerad i Sverige, med begränsad utbredning. Trots att *S. carpocapsae* eventuellt kan klara övervintring i Sverige, men ännu inte bekräftats etablerad, godkänns arten, då den redan använts som bekämpningsmedel i Sverige under en längre tid. Naturvårdsverket bedömer dock att det behövs mer information om artens etablering i Sverige, samt påverkan på biologisk mångfald vid användning som bekämpningsmedel. Godkännandet tidsbegränsas därför till den 31 december 2022.

Naturvårdsverket har hört Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk, som inte har något att invända mot att arten godkänns med angivna villkor.

Omprövning, ändring och upphävande av ett godkännande

Om det finns uppgifter som tyder på att förutsättningarna för att en art ska vara godkänd inte längre är uppfyllda, får Naturvårdsverket ompröva godkännandet.

Om förutsättningarna för ett godkännande inte längre är uppfyllda ska Naturvårdsverket upphäva godkännandet.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Claes Svedlindh. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetscheferna Maria Widemo (Artenheten) och EvaLinda Sederholm (Naturhänsynsenheten), miljöjurist Anna Håkansson, handläggarna Henrik Lange, Karolina Åsman och Maria Björkman, den senare föredragande.

För Naturvårdsverket

Claes Svedlindh

Maria Björkman

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:
Statens jordbruksverk
Kemikalieinspektionen
Nya Bionema AB
Lindesro AB
Koppert Biological Systems
BASF Agricultural Specialities Limited
BIOBEST N.V.

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.